

Od gospodarstwa rolnego do Misji Glebowej i z powrotem

Mateusz Ciasnocha

Rolnik, Ciasnocha Family Farms
Prezes, European Carbon Farmers
Członek Rady Doradczej, EU Soil Health Mission

Dziękuję za zaproszenie i Państwa obecność!

Plan prezentacji:

1. Każdy Rolnik Świata jest Rolnikiem Węglowym.
2. Europejska Misja na rzecz Zdrowia Gleby.
3. Powrót do gospodarstwa rolnego.
4. Zaproszenie do podjęcia działania.
5. Sesja pytań i odpowiedzi.

Mateusz Ciasnocha

Ciasnocha Family Farms

Opiekując się Delta Wisły od lat 70tych XX wieku

1

Konwencjonalna produkcja rolnicza

- Do 2004 (Polska w EU)

2

Rolnictwo Regeneratywne 1.0

- 2004-2008
- Uprawy jare z poplonami
- Minimalna uprawa

3

Rolnictwo Regeneratywne 2.0

- 2008-teraz
- Trwałe użytki zielone

4

Rolnictwo Regeneratywne 3.0

- Integracja zwierząt gospodarskich?
- Pasy zapylające?
- Agro-leśnictwo?

**Ciasnocha
Family Farms
(1):
włókovanie**

16 maja 2023

Mateusz Ciasnocha - NATI00NS

Ciasnocha Family Farms (2): koszenie

Ciasnocha Family Farms (3): przetrząsanie

Ciasnocha Family Farms (4): grabienie

Ciasnocha Family Farms (5): prasowanie

Ciasnocha Family Farms (6): logistyka

Ciasnocha Family Farms (6): magazynowanie (1)

Ciasnocha Family Farms (6): magazynowanie (2)

Rolnictwo węglowe

Rolnictwo węglowe

Definicja szeroka

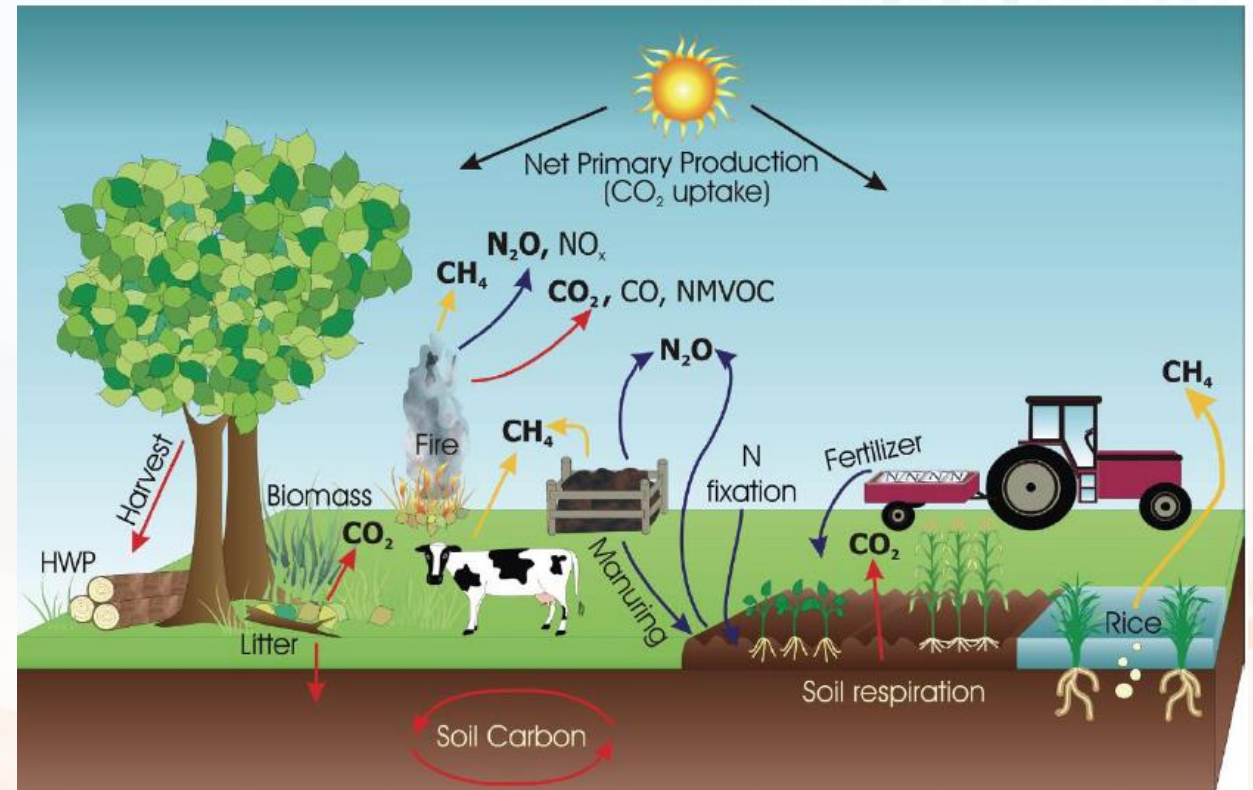
Każdy Rolnik świata jest Rolnikiem Węglowym

Rolnik regeneratywny rozumie **cykle natury** i po pierwsze (1) **nie walczy z nimi**, a po drugie (2) **je wzmacnia**.

Niektóre z cykli natury:

- Wodny,
- Węglowy
- Energetyczny,
- Bioróżnorodności,
- I wiele, wiele innych.

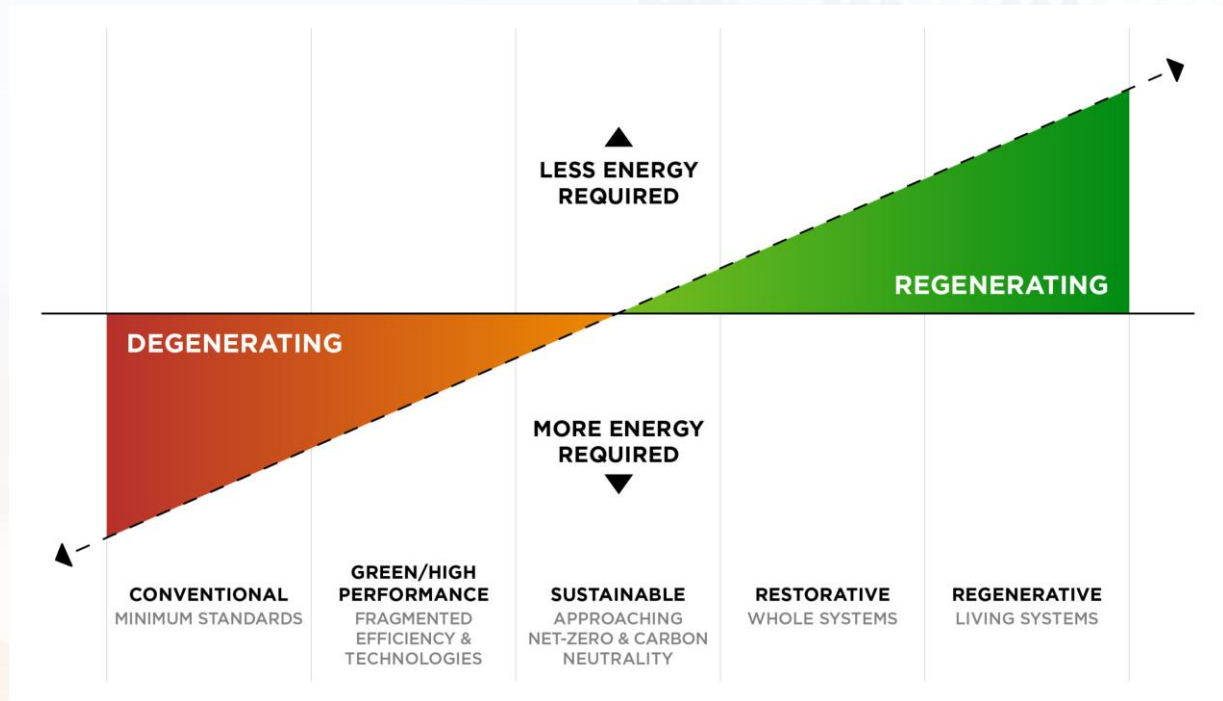
Każdemu rolnikowi świata powierzona została opieka nad cyklami natury z Jej/Jego ekosystemu.

Cykl cyrkulacji GHG w ekosystemie, którym zarządza rolnik (IPCC, 2006)

Od degeneracji, przez zrównoważenie do regeneracji

**Już teraz możesz sprawdzić jakim Rolnikiem
Węglowym jesteś:**

Europejska Misja na rzecz Zdrowia Gleby

EUROPEAN UNION

EU MISSIONS

SOIL DEAL FOR EUROPE

100 żywych laboratoriów (living labs) i projektów badawczych (lighthouse), które mają przeprowadzić przejściu na zdrowe gleby do 2030 roku

Mateusz Ciasnocha

Ta prezentacja jest wygłaszana przez członka Rady Misji Horyzont Europa, która jest nieformalną grupą ekspertów powołaną przez Komisję Europejską w celu wspierania realizacji misji Horyzont Europa. Treść prezentacji nie reprezentuje oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej ani nie stanowi jakiegokolwiek zobowiązania w jej imieniu.

#EUmissions #HorizonEU #MissionSoil

Horizon Europe R&I Missions

Powiązanie badań naukowych i innowacji w UE z głównymi potrzebami społecznymi; z silną widocznością i rezultatami

Misja to zestaw działań obejmujących różne dyscypliny, których celem jest osiągnięcie **odważnego, inspirującego i wymiernego celu w** określonych ramach czasowych, wywierającego **wpływ** na społeczeństwo i kształtowanie polityki, a także mający znaczenie dla znacznej części populacji europejskiej i szerokiego grona obywateli europejskich.

Horyzont Europa definiuje **5 obszarów misji**:

Adaptacja do zmian klimatycznych

Rak

Neutralne klimatycznie i inteligentne miasta

Restoracja oceanów i wód

Partnerstwo na Rzecz Gleby (Soil Deal for Europe)

Ramy wspierające ochronę gleby w UE

Ramy prawne:
„Wszystkie gleby
zdrowe do 2050
roku”

Monitoring gleby i
rezerwuar danych

Program na rzecz badań i innowacji,
zaangażowania obywateli i działań informacyjnych

Misja wspiera Zielony Ład

Do roku 2030:

- 25% gruntów pod rolnictwem ekologicznym,
- Zmniejszenie ogólnego stosowania i ryzyka związanego z chemicznymi pestycydami o 50% oraz stosowanie bardziej niebezpiecznych pestycydów o 50%,
- Zmniejsz zużycie nawozów o co najmniej 20%,
- Zmniejsz straty składników odżywczych o co najmniej 50%,
- Ograniczenie o 30% mikrodrobin plastiku uwalnianych do środowiska,
- Zmniejszyć emisje netto gazów cieplarnianych (GHG) o co najmniej 55% w porównaniu z poziomami z roku 1990.

Do roku 2035:

- UE powinna dążyć do osiągnięcia neutralności klimatycznej w sektorach użytkowania gruntów, leśnictwa i rolnictwa

Do roku 2050:

- Wszystkie ekosystemy glebowe w UE są w dobrym stanie,
- Europa jest pierwszym neutralnym klimatycznie kontynentem.

Misja wspiera:

- Strategię od pola do stołu,
- Strategię UE w zakresie różnorodności biologicznej do 2030 roku,
- Strategię przystosowania się do klimatu,
- Strategię leśną,
- Plan działania na rzecz zerowego zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby,
- Długoterminową wizję rozwoju obszarów wiejskich,
- Strategia UE w zakresie gleby do 2030 roku,
- Komunikat w sprawie zrównoważonych obiegu węgla.

Strategie określają działania, które mają być realizowane w ramach Misji 24

Cele misji i konkretne działania

1. Ograniczenie
pustynnienia

2. Ochrona zasobów węgla
organicznego w glebie

3. Zapobieganie wyłączeniu gleby
(soil sealing) i zwiększenie
ponownego użycia gleb miejskich

4. Redukcja
zanieczyszczenie gleby i
zwiększenie restoracji

100 living labs
and lighthouses
to lead the
transition
towards healthy
soils by 2030

5. Zapobieganie erozji

6. Polepszenie struktury
gleby w celu zwiększenia
bioróżnorodności gleby

7. Zmniejszenie globalnego
„śladu glebowego” UE

8. Rozwój alfabetyzacji
społeczeństwa na temat
gleby

Jak Misja będzie wprowadzana w życie?

Działania w ramach **czterech bloków budulcowych** dotyczące **zdrowia gleby** i **czynników warunkujących zdrowie gleby**

Współrealizacja misji przez: naukowców, zarządców gruntów, regiony, biznes, decydentów, obywateli i partnerów międzynarodowych

EU Soil Health Mission Manifesto

Europejska Misja Zdrowia Gleby

Powrót do gospodarstwa rolnego

Pamiętajmy o zaprzestaniu orki

Dziękuję za uwagę

Pozostaję do Państwa dyspozycji

Mateusz Ciasnocha
+48-692-477-747
mciasnocha@wp.pl

[LinkedIn](#)

Od gospodarstwa rolnego do Misji Glebowej i z powrotem

Mateusz Ciasnocha

Rolnik, Ciasnocha Family Farms
Prezes, European Carbon Farmers
Członek Rady Doradczej, EU Soil Health Mission

Materiały dodatkowe

Nasze publikacje

Rolnictwo jest częścią rozwiązania

ROLNICTWO NEUTRALNE DLA KLIMATU W EUROPIE I POLSCE 2050

Mateusz Ciasnocha
Wojciech Szymalski

CLIMATE NEUTRAL AGRICULTURE IN EUROPE AND POLAND IN 2050

Mateusz Ciasnocha
Wojciech Szymalski

Grupa Robocza ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i Pozytywnego Naturalnie

**Propozycja i apel o powołanie Grupy Roboczej
ds. Rolnictwa Neutralnego Klimatycznie i
Pozytywnego Naturalnie**

Przedłożona przez:
Mateusz Ciasnocha & European Carbon Farmers

Stobiec, Polska; 21 grudnia 2021

**A proposal and an appeal for the establishment
of a Working Group for Climate Neutral and
Nature Positive Agriculture**

Proposed by:
Mateusz Ciasnocha & the European Carbon Farmers

Stobiec, Poland; 21st December 2021

Pomorski Thinkletter

Pomorski Thinkletter

„Rolnictwo węglowe” kluczem do zielonej transformacji

Mateusz Ciasnocha
Rolnik, Ciasnocha Family Farms, Prezes, European Carbon Farmers

Rolnicy to nie tylko producenci żywności, ale i opiekunowie ekosystemów, w które wpisane są ich gospodarstwa rolne. Przy takiej optyce możemy zadać pytanie – co należy zrobić, by ich działalność nie potęgowała zmian klimatycznych, ale je hamowała? Rozwiązania warto szukać w rolnictwie węglowym. Należy jednak właściwie rozumieć zarówno sam koncept, jak i jego rolę w systemie.

W ostatnich miesiącach termin „rolnictwo węglowe” odmienniany jest niemal przez każdego w najróżniejszych znaczeniach i kontekstach. W systemowym i strategicznym myśleniu o przyszłości polskiego rolnictwa najważniejsze jest właściwe zrozumienie tego konceptu, a także jego odpowiednie wypozycjonowanie. Podejście to powinniśmy rozpatrywać w dwóch optykach: szerokiej i wąskiej.

Podejście szerokie

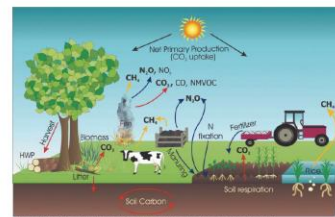
Każde gospodarstwo rolne świata wpisane jest w ekosystem. Przyjmując taką perspektywę, warto patrzeć na rolnika nie tylko jak na zarządcę i właściciela gospodarstwa rolnego, ale również – a być może przede wszystkim – jak na opiekuna ekosystemu.

” **Każde gospodarstwo rolne świata wpisane jest w ekosystem. Przyjmując taką perspektywę warto patrzeć na rolnika nie tylko jak na zarządcę i właściciela gospodarstwa rolnego, ale również – a być może przede wszystkim – jak na opiekuna ekosystemu.**

W każdym środowisku mają miejsce cykle ekosystemowe, do których możemy zaliczyć, między innymi: cykl wodny, energetyczny oraz węglowy. Usługi ekosystemowe – również generowane przez każdą ekosferę świata – są pochodną cykliów natury. W tym kontekście cykl węglowy jest niczym innym jak jednym ze sposobów opisu rzeczywistości zachodzącej w ekosystemie i jej zmian w czasie.

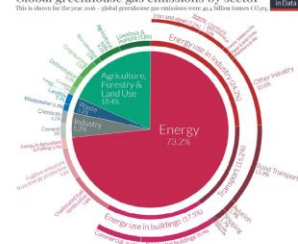
Warto w tym miejscu nadmienić, iż słowa „węglowe” używamy jako pewnego skrótu myślowego. To dlatego, że w nauce o klimacie sprowadza się wpływ różnych gazów cieplarnianych – na przykład, metanu (CH₄), czy podtlenku azotu (N₂O) – do wspólnego mianownika, którym jest ekwiwalent dwutlenku węgla mierzony w tonach (tCO₂e).

84 Zielona transformacja polskiego rolnictwa - sens, filozofia i drogę do celu

Rysunek 1. Przykładowy cykl węglowy w ekosystemie, którym zarządza rolnik.

Rysunek 2. Światowe emisje gazów cieplarnianych z podziałem na sektory.

Rysunek 3. Światowe emisje gazów cieplarnianych z podziałem na sektory.

Pomorski Thinkletter

Rolnicy są opiekunami ogromnych ilości wody znajdującego się w ekosystemie, występującego głównie w rolniczej glebie, która jest drugim po oceanach zbiornikiem wody na Ziemi. Jednocześnie rolnictwo emituje duże ilości innych gazów cieplarnianych takich jak metan – pochodzący głównie z produkcji zwierzęcej oraz upraw ryżu i pasternek azotu – pochodzący głównie z aplikacji nawozów azotowych.

Podstawą narzędzia, aby mierzyć, monitorować, i opierać o te informacje, analizować linie procesy ekosystemowe, istnieją również narzędzia – na przykład Cool Farm Tool – pozwalające robić to samo z cyklem węglowym. Do tej pory mówiliśmy np. i „wciąż” spadło 10 mm deszczu, a w połączeniu z 75 mm z ostatnich dwóch tygodni oznacza przewidzieć, iż osiągniemy załadowany poziom przesylenia, a przez to wynik ekonomiczny gospodarstwa rolnego wyświeci X”. Teraz możemy również dobrze powiedzieć: „zmiana praktyki uprawy gleby, którą dokonaliśmy dwa lata temu, prowadzi do sekwestracji (magazynowania) takiej ilości CO₂, ilna rocznicę”.

Podejście wąskie
Specyficzne zastosowanie terminu rolnictwo węglowe może odnosić się do konkretnego mechanizmu finansowego, w którym uczestniczy rolnik. Mechanizm ten odnosi się do jego czasu za podejście dodatkowych i stałych działań w zakresie redukcji emisji i/lub zwiększenia poziomu sekwestracji w ekosystemie, którym się opiekujemy. Wyszczególnienie słów „dodatkowych”, „stałych” nie jest przypadkowe. Rolnik, aby kwalifikować się do płatności w ramach mechanizmu rolnictwo węglowe – poprzez realizację programu tworzenia rolniczych kredytów węglowych – musi podjąć działania, których nie podejmował wcześniej. Są więc one dodatkowe (ang. additional), i jednocześnie muszą one być stałe (ang. permanent), a więc nieodwracalne.

Rysunek 3. Przepływ wartości w ramach rolniczego kredytu węglowego.

85 Zielona transformacja polskiego rolnictwa - sens, filozofia i drogę do celu

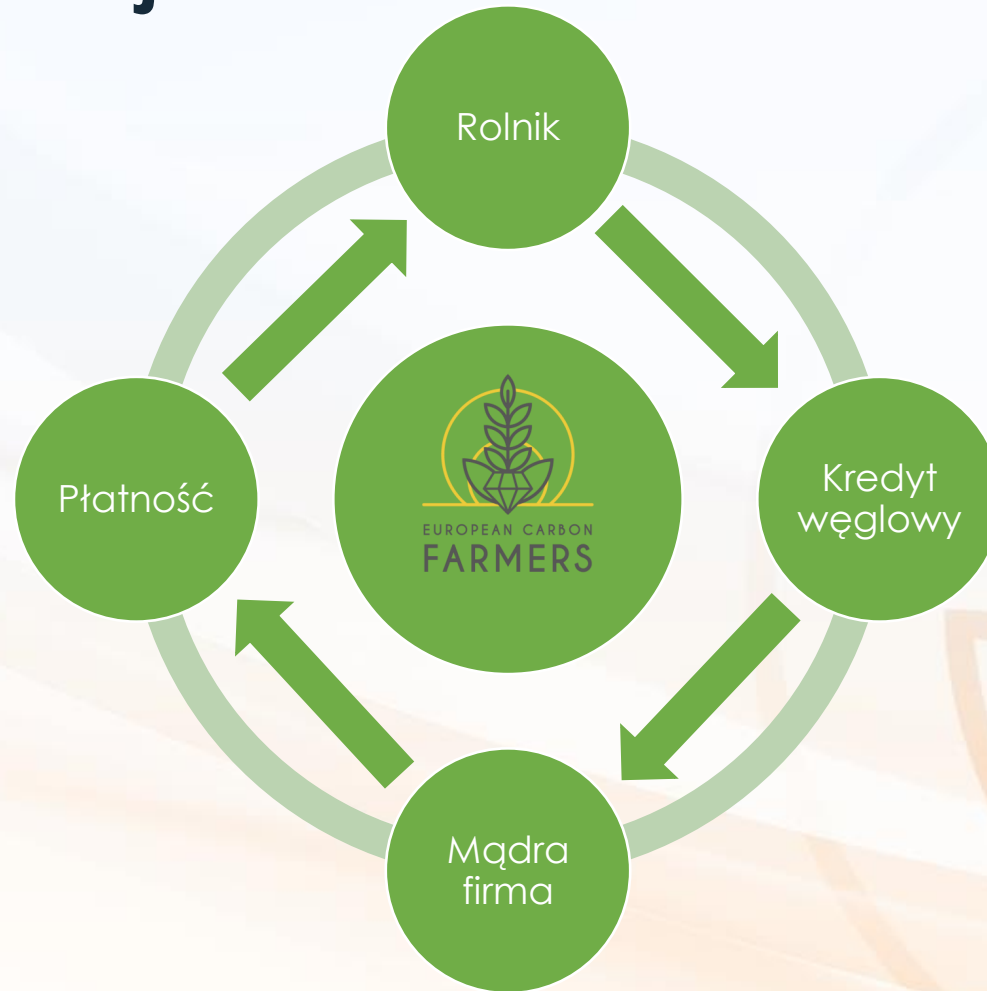
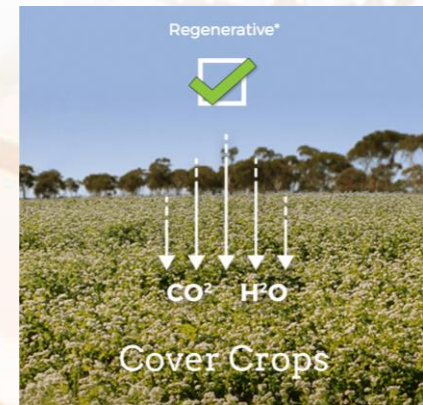
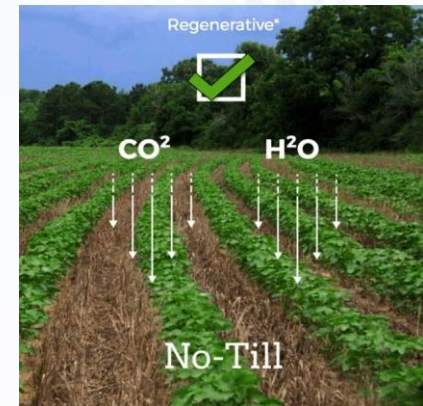
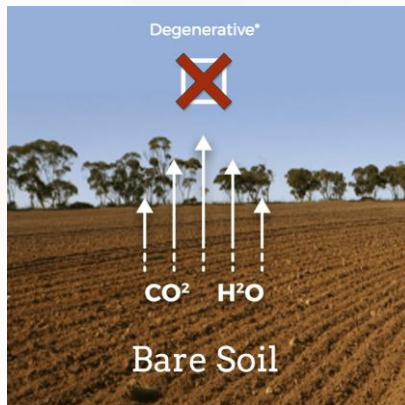
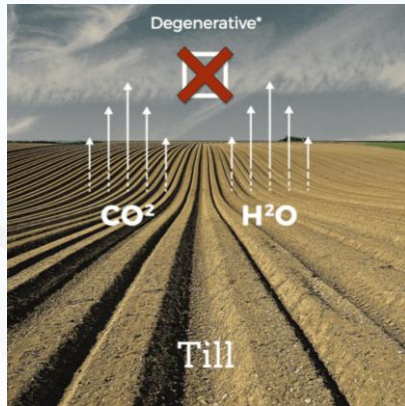

Rolnictwo węglowe

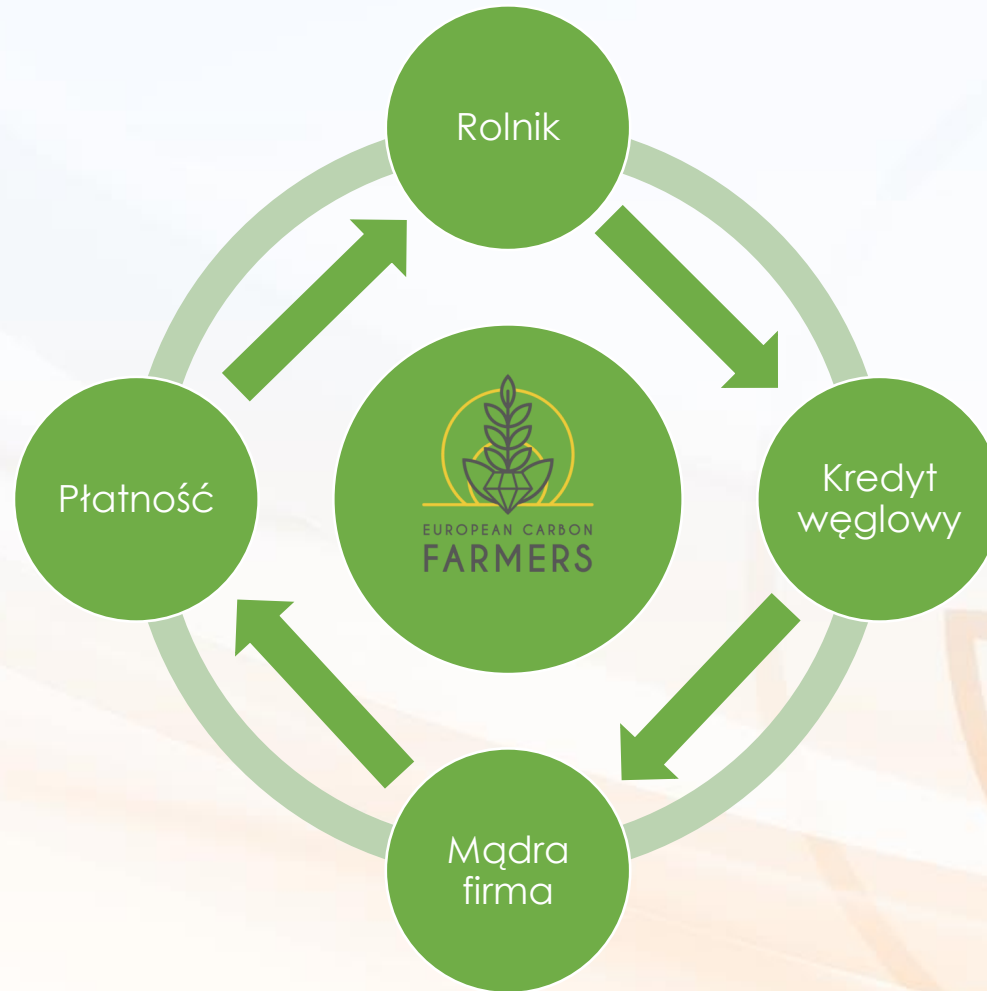
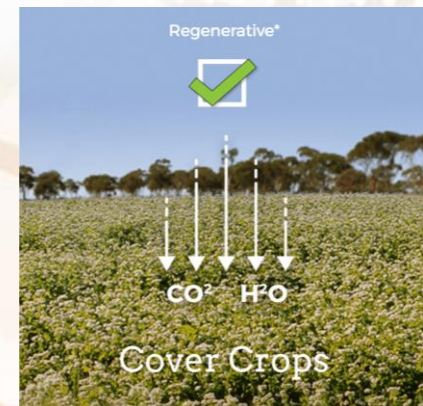
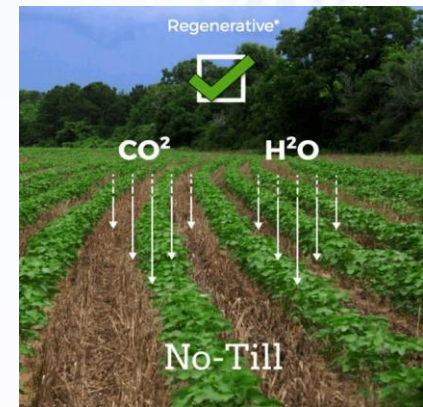
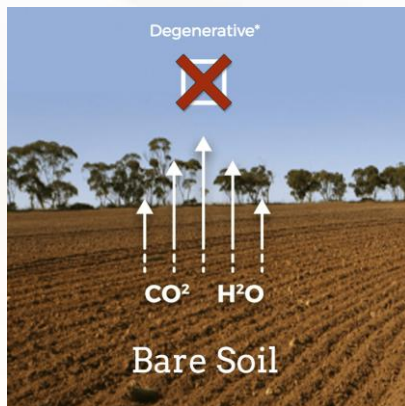
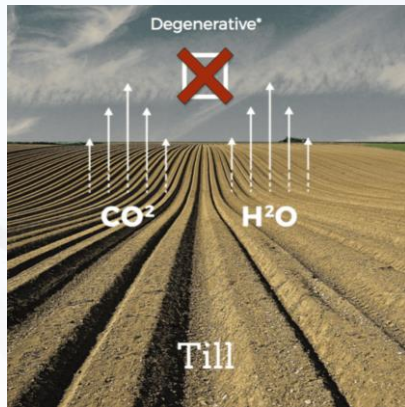
Definicja wąska

Rolniczy kredyt węglowy – płatność dla rolnika za dodatkowo oraz stale złapany i zmagazynowany węgiel w rolniczej ziemi

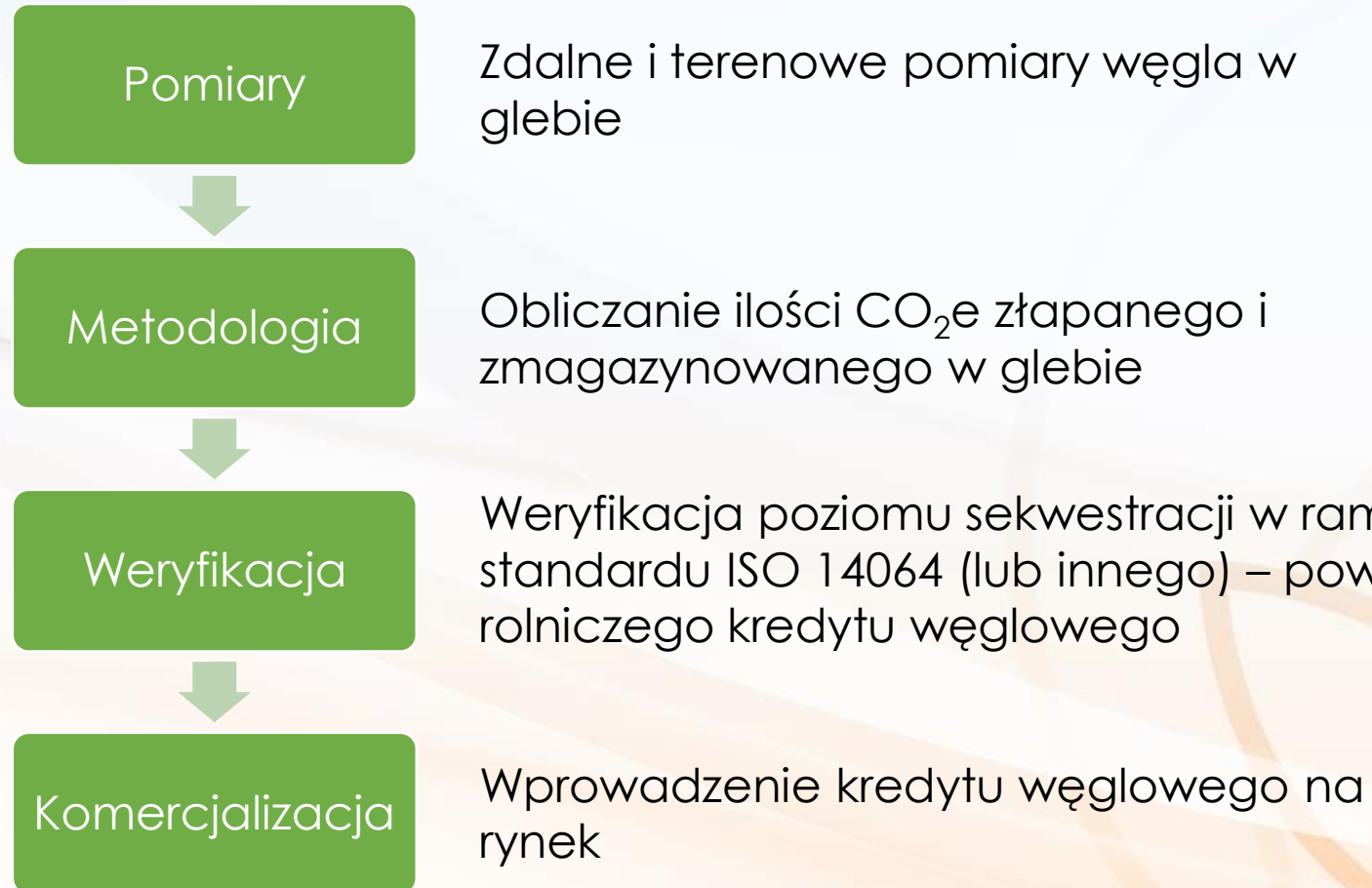

Rolniczy kredyt węglowy – płatność dla rolnika za dodatkowo oraz stałe (złapany i zmagazynowany węgiel) uniknięte emisje (w rolniczej ziemi)

Mechanizm monetyzacji rolniczego kredytu węglowego składa się z czterech elementów, a monetyzacja ma miejsce corocznie

Potencjał generacji dochodu z rolniczych kredytów węglowych w Ciasnocha Family Farms

Ciasnocha Family Farms – perspektywa łagodzenia zmian klimatycznych:

- Od emitera netto gazów cieplarnianych w 2004 do negatywnych emisji od 2008.
- 6,5 tCO₂e/ha/rocznie (Cool Farm Tool)
- 6,5 tCO₂e/ha x 700ha = 4550 tCO₂e/rocznie

**Ilość CO₂e złapanego i zmagazynowanego rocznie
w naszej glebie jest równy emisjom z produkcji 2400
ton stali**

Ciasnocha Family Farms – perspektywa finansowa:

- 6,5 tCO₂e/ha/rocznie (Cool Farm Tool) x €20/CO₂e = €130/ha
- €130/ha x 700ha = €91000

„Rolnictwo węglowe”

Wspólna Polityka Rolna 2023-2027

Wspólna Polityka Rolna

- Koniecznym jest przekształcenie WPR w świetle ambicji zapisanych w Nowym Zielonym Ładzie w sposób, który zachęca do wdrażania **mierzalnych, raportowanych i weryfikowalnych** działań pro-środowiskowych na szeroką skalę w sektorze rolnym, które pozwolą na osiągnięcie neutralności klimatycznej do roku 2050.
- **WPR powinna ulec drastycznym zmianom, aby osiągnąć redukcje emisji w sektorze rolnym, a nie tylko utrzymać je na obecnym poziomie.**
- **Działania w nowej wersji WPR na lata 2020-2027 oraz w późniejszych okresach programowania będą wspólne z zasadą „pieniądze publiczne za dobra publiczne” oraz z zasadą przesunięcia środków z płatności za działania do płatności za osiągnięte rezultaty.**
- Cele strategiczne WPR na lata 2020-2027 określają poszczególne Kraje Członkowskie. **Podniesie ambicji w zaproponowanym przez Polskę planie strategicznym WPR jest konieczne jeżeli chcemy osiągnąć neutralność klimatyczną do roku 2050.**
  - W świetle celu neutralności klimatycznej do roku 2050 koniecznym jest ogniskowanie działań wspieranych przez WPR na poziomie Polski w latach 2020-2027 jest zwiększanie średniego poziomu węgla w glebie rolniczej, która obecnie wynosi 21g/kg, gdzie średnia europejska to 43,1g/kg.

PRZYSZŁOŚĆ ROLNICTWA I PRODUKCJI ŻYWNOŚCI

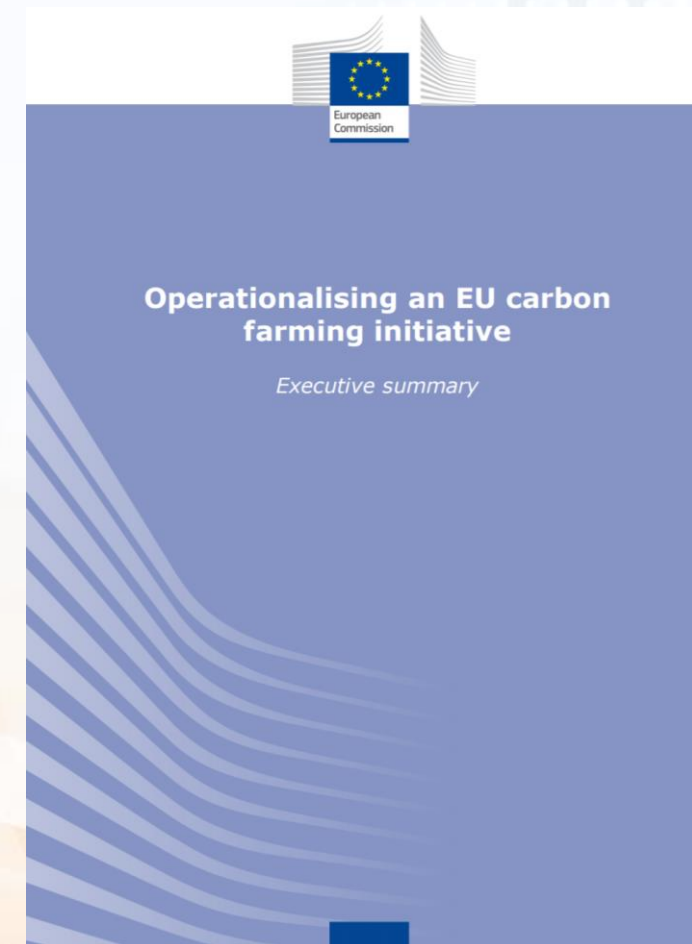

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Przyszłość Rolnictwa i Produkcji Żywności, COM(2018) 392 final

Europejska Inicjatywa Rolnictwa Węglowego

- Zapisana w Strategii od Pola do Stołu.
- Wyniki dwuletnich badań [opublikowane](#) 27 kwietnia 2021.
- Inicjatywa Rolnictwa Węglowego EU zostanie uruchomiona w 2021 roku w ramach WPR, lub w ramach inicjatyw prywatnych połączonych z rynkami handlu emisjami.
- Pięć obszarów analizowanych do zakwalifikowania w przyszłej Inicjatywie Rolnictwa Węglowego:
  1. Odnawianie i ponowne nawadnianie torfowisk,
  2. Agroleśnictwo,
  3. Utrzymanie i zwiększanie poziomu organicznego węgla na glebach mineralnych,
  4. Trwałe użytki zielone,
  5. Audyty gospodarstw mlecznych i hodowlanych.

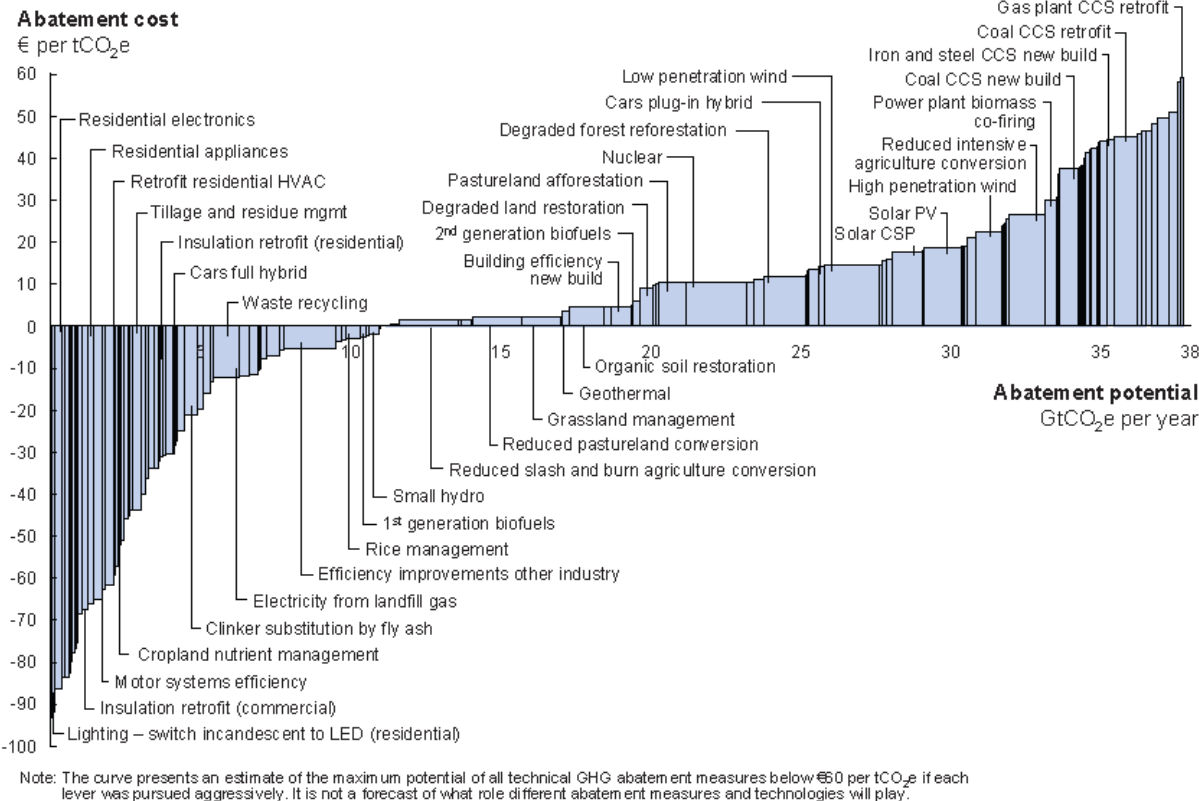

Rolnictwo węglowe

Wchodząc w szczegóły

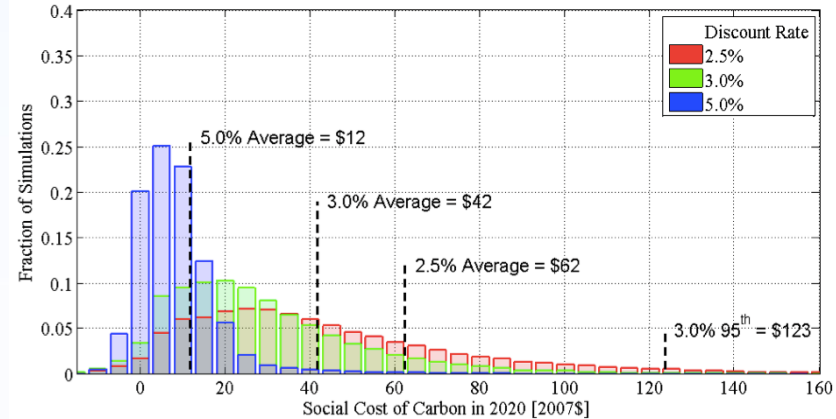

Jak wycenić CO₂e?

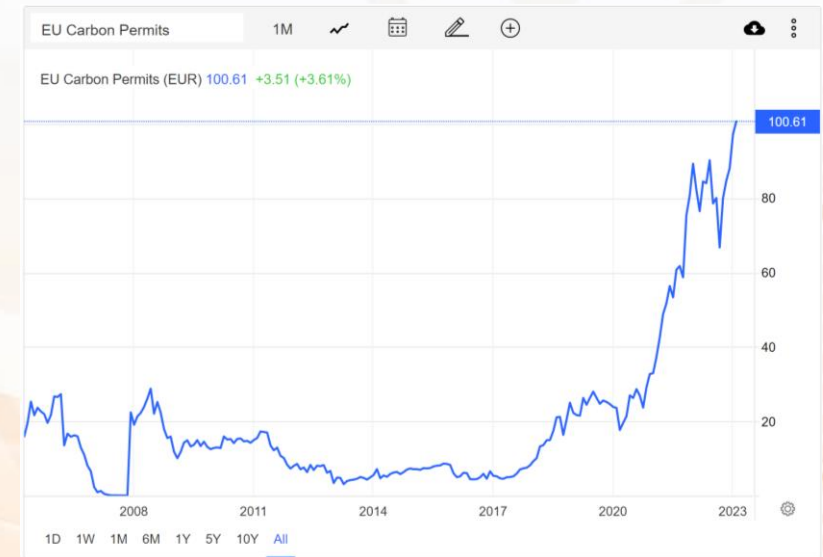

Distribution of USG SCC Estimates for 2020

- For 2020, the SCC values are: \$12, \$42, \$62, & \$123 (2007\$/metric ton CO₂)*

NCEE * Includes November 2013 and July 2015 technical corrections.

Niektóre z prywatnych programów rolnictwa węglowego dostępne w różnych częściach świata

Programy dostępne obecnie na rynku polskim

Rolnictwo regeneratywne - Jak zdobyć certyfikat węglowy i jakie z niego płyną korzyści dla rolnika?

top agrar Polska
54.4K subscribers

Subscribe

26   Share   Download

Jakie pytania zadać Przedstawicielowi przedsiębiorstwa oferującego mi przystąpienie do programu rolnictwa węglowego?

1. Czy program ten jest zgodny z najnowszą i globalnie przyjętą metodologią naukową (IPCC, GHG Protocol)?
2. Czy generowane kredyty są rejestrowane w niezależnych i publicznie dostępnych rejestrach?
3. Czy program weryfikowany jest przez niezależną jednostkę weryfikacyjną?
  1. Jaką i w ramach jakiego standardu?
4. Czy – i jeżeli tak to jakie – koszty ponosi rolnik przy dołączenia do programu?
5. Kto jest właścicielem danych rolników i czy udostępniane są one poza firmę zarządzającą programem węglowym? W jakiej formie?
6. Jaka jest historia (finansowa) firmy i jak długo działa ona na rynku? Od jakiego czasu oferuje ona program rolnictwa węglowego?
7. Po jakiej cenie sprzedawane są kredyty węglowe i jaka część wartości trafia do rolnika?
8. W jaki sposób rolnik otrzymuje płatność? Kiedy?
9. Ile lat obejmuje umowa?
10. Co się stanie jeżeli rolnik odejdzie od umowy?
11. Czy mogę skontaktować się z trzema rolnikami już korzystających z programu?

Uczmy się od Liderów: Trey Hill, USA

Uczmy się od Liderów: Nowa Zelandia

He Pou a Rangi
Climate Change Commission

He Waka Eke Noa
Primary Sector Climate Action Partnership

Industry Partners:

DairyNZ

beef+lamb
new zealand

Uczmy się od Liderów: John Gilliland, Irlandia

Rolnictwo Regeneratywne

Rolnictwo regeneratywne

Pięć obszarów regeneracji

Optymalizacja zużycia środków do produkcji rolnej

Stała okrywa gleby

Dostosowanie do ekosystemu

Minimalizacja uprawy

Maksymalizacja bioróżnorodności

Kredyt:

Obszar pierwszy regeneracji

**Optymalizacja zużycia
środków do produkcji
rolnej**

Minimalizacja uprawy

Stała okrywa gleby

Maksymalizacja
bioróżnorodności

Dostosowanie do
ekosystemu

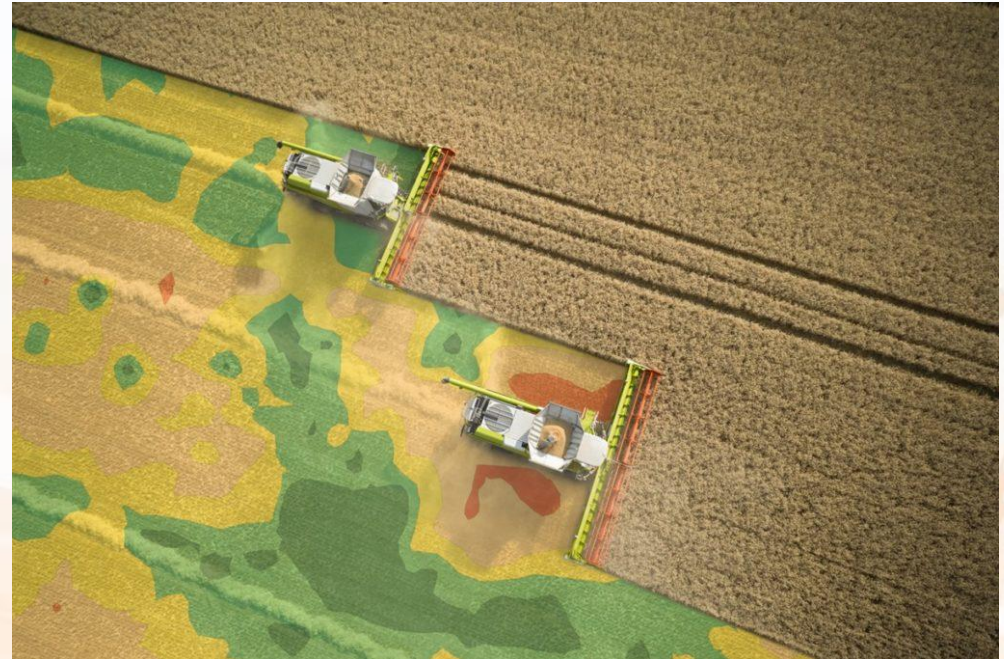
Kredyt:

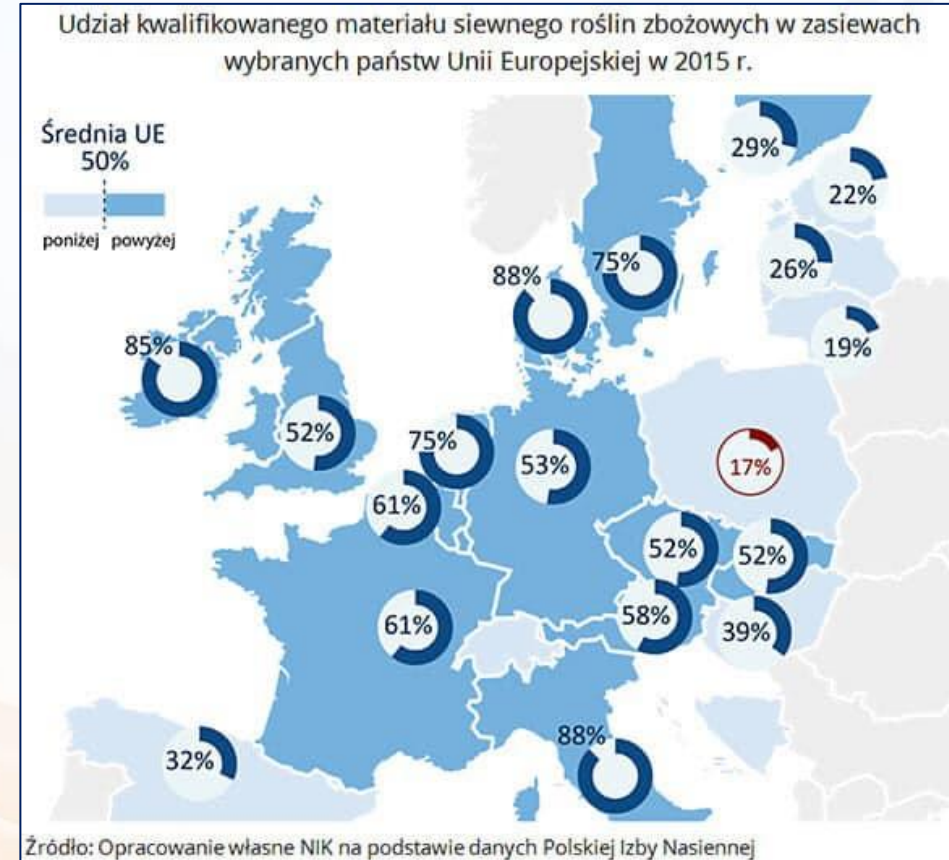
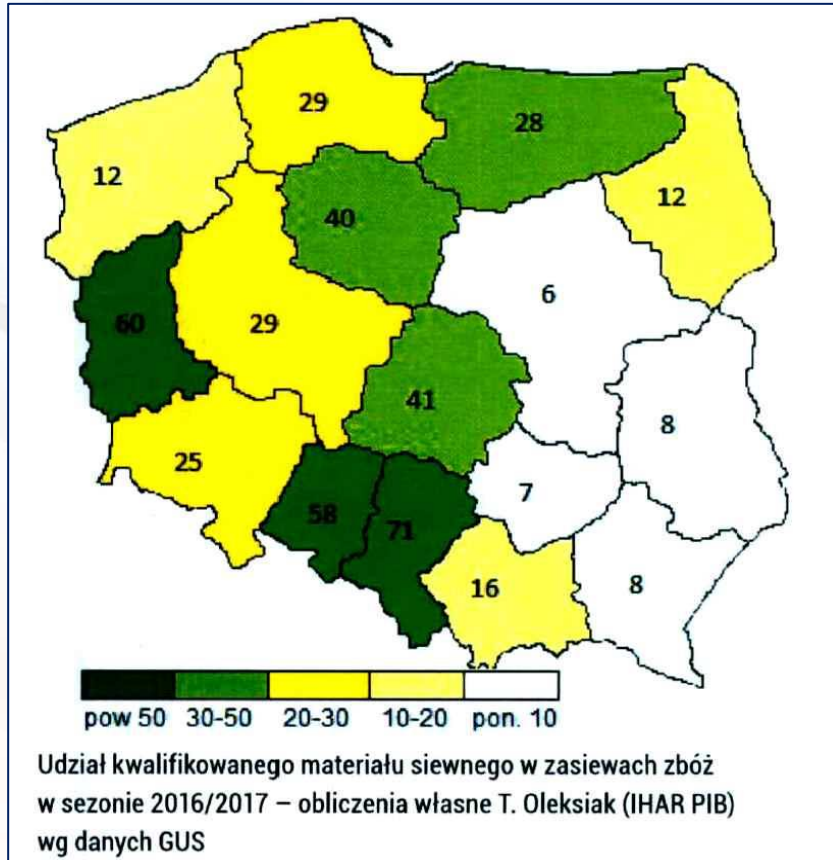
Optymalizacja zużycia środków do produkcji rolnej

- **Pierwsza zasada to nie stosować tam gdzie nie trzeba!**
- **Nasiona:**
  - Właściwa obsada roślin,
  - Terminowość siewu,
  - Dobór właściwej odmiany.
- **Ochrona roślin:**
  - Ocena zagrożenia,
  - Mechaniczne i biologiczne zabiegi zwalczania chwastów,
  - **Opryski:**
    - Odpowiednie pH wody,
    - Właściwa kolejność w mieszania ŚOR,
    - Odpowiednia temperatura i wilgotność powietrza w trakcie zabiegu agrotechnicznego,
    - Czysty i właściwie ustawiony opryskiwacz,
    - Substytucja chemicznych ŚOR biologicznymi.
- **Nawozy:**
  - Badanie gleby,
  - Właściwa dawka składnika,
  - Lokalizacja aplikacji nawozu,
  - Sztuczne i naturalne!

Wykorzystanie kwalifikowanego materiału siewnego w Polsce

Drugi obszar regeneracji

Optymalizacja zużycia środków do produkcji rolnej

Minimalizacja uprawy

Stąła okrywa gleby

Maksymalizacja bioróżnorodności

Dostosowanie do ekosystemu

Kredyt:

Minimalizacja uprawy z zaprzestaniem orki

- Minimalizacja uprawy pozwala na wytworzenie właściwego ekosystemu w glebie rolniczej i jego niezakłócanie.
- Najlepsze ustawienie pługa to w przysłowiowych pokrzywach.
- Minimalizacja uprawy:
  - Siew bezpośredni,
  - Siew uproszczony,
  - Strip-till.
- Konieczność inwestycji w odpowiedni park maszynowy oraz potencjalna konieczność zmian w płodozmianie.

Trzeci obszar regeneracji

Optymalizacja zużycia środków do produkcji rolnej

Minimalizacja uprawy

Staća okrywa gleby

Maksymalizacja bioróżnorodności

Dostosowanie do ekosystemu

Kredyt:

SOILCAPITAL

Stała okrywa gleby z żyjącym korzeniem

- Żyjące rośliny „pompują” płynny węgiel do gleby tym samym wspierając i rozwijając system życia w glebie.
- Integracja poplonów.
- Wsiewki i uprawy łączone.
- Rozwój odmian wieloletnich:
  - Przykład: zboże wieloletnie [Kernza](#) rozwijane przez [the Land Institute](#) z USA. W opracowaniu również wieloletnia roślina oleista.
- Systemy agro-leśne.

Czwarty obszar regeneracji

Optymalizacja zużycia środków do produkcji rolnej

Minimalizacja uprawy

Stała okrywa gleby

**Maksymalizacja
bioróżnorodności**

Dostosowanie do ekosystemu

Kredyt:

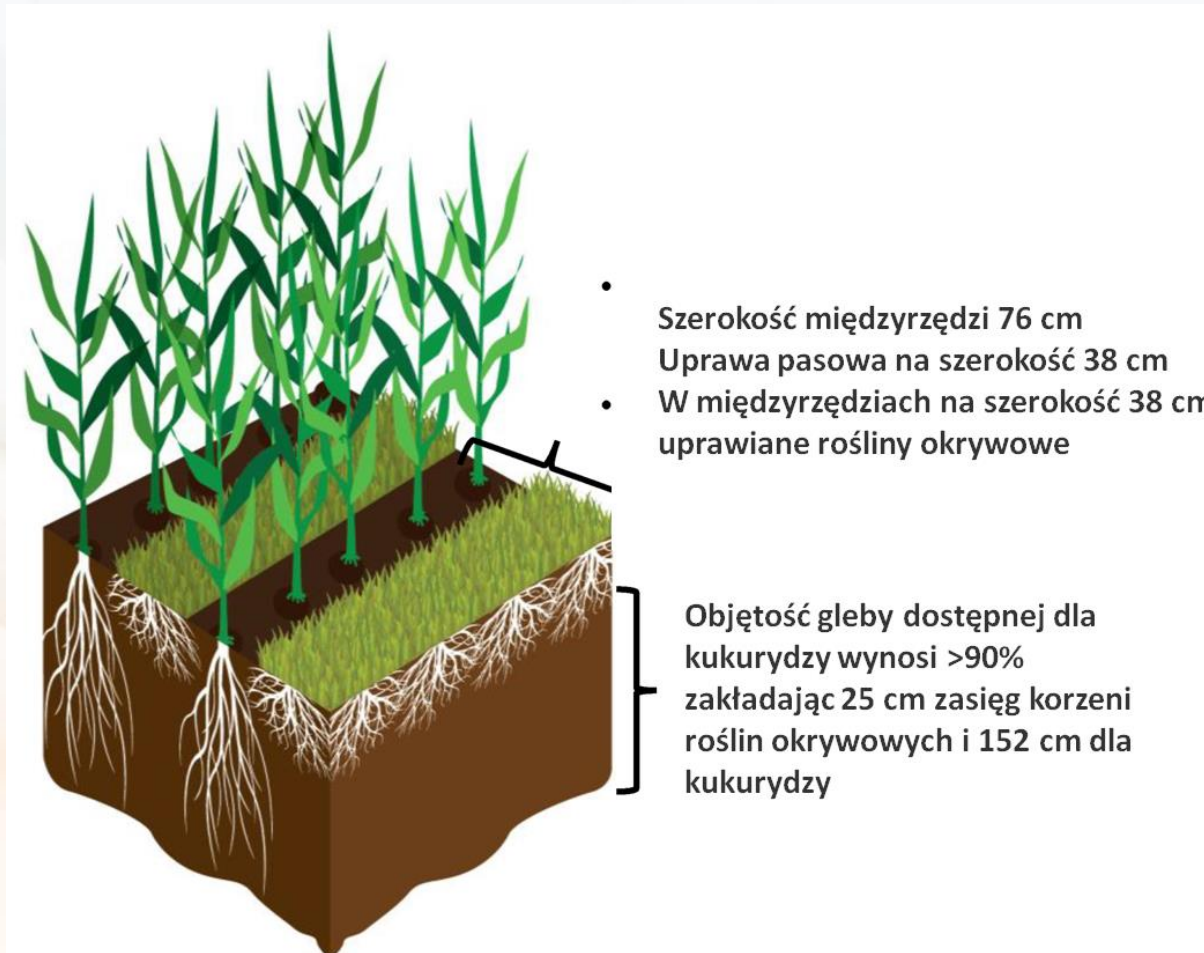
Maksymalizacja bioróżnorodności

1. W ramach pola:
  1. Odpowiedni płodozmian,
  2. Poplony,
  3. Uprawy towarzyszące.
2. Na obrzeżach pola:
  1. Pasy kwietne,
  2. Strefy buforowe,
  3. Zadrzewienia śródpolne.
3. W ekosystemie:
  1. Powrót do gatunków endemicznych.

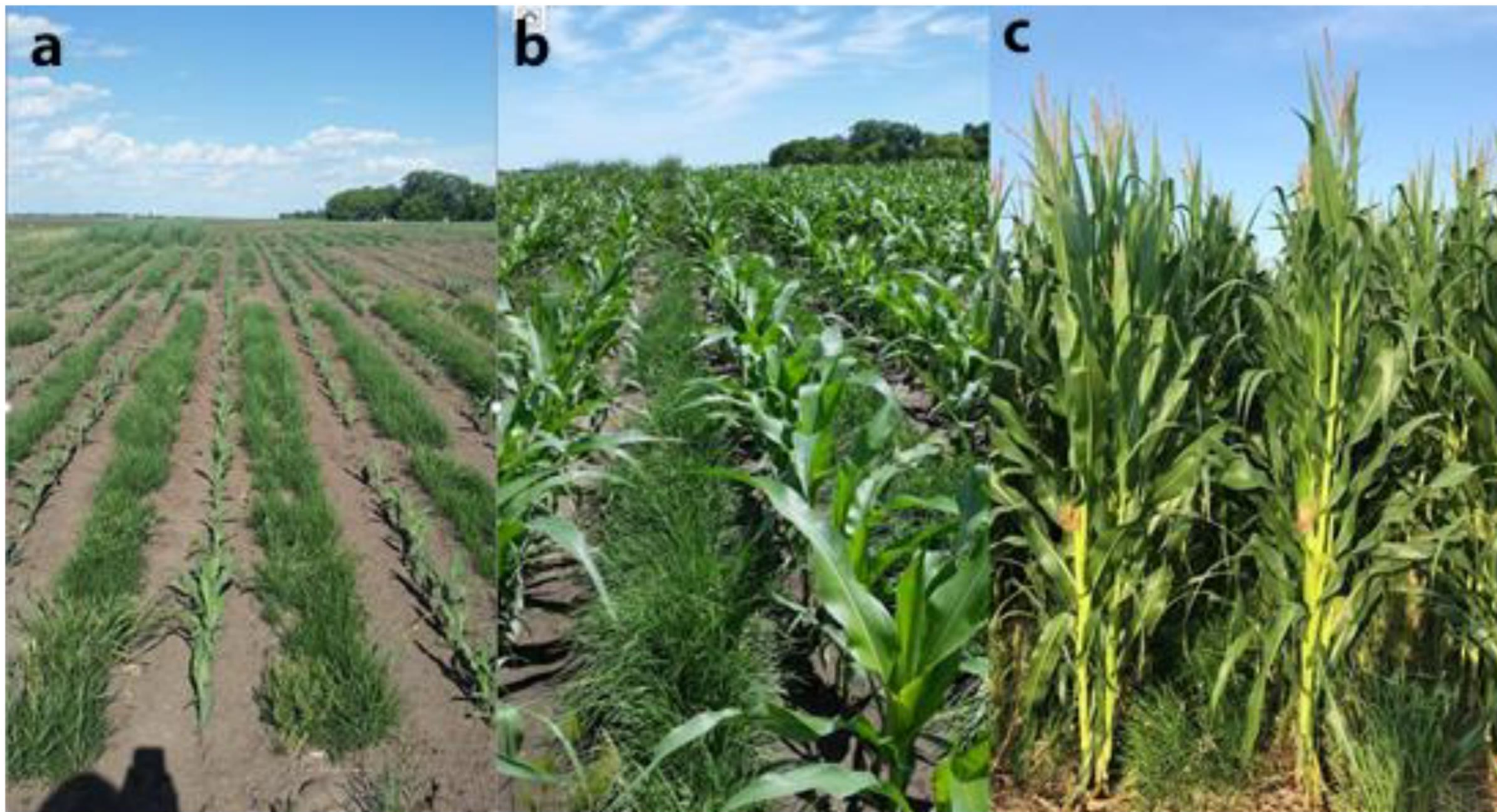

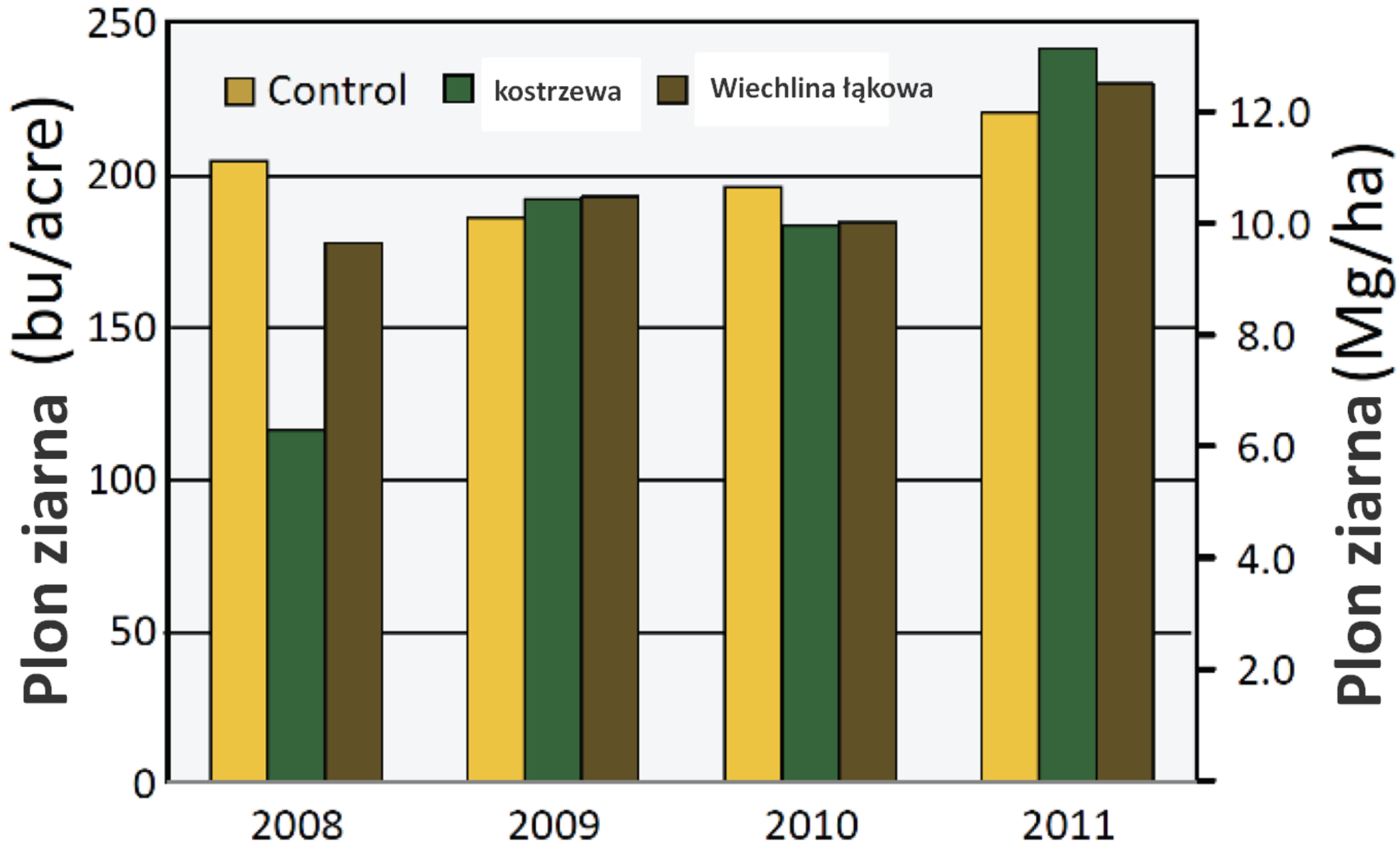
Uprawa towarzysząca kukurydzy z trawami

Kredyt: Dr inż. Stanisław Świtek (UP Poznań, 2020)

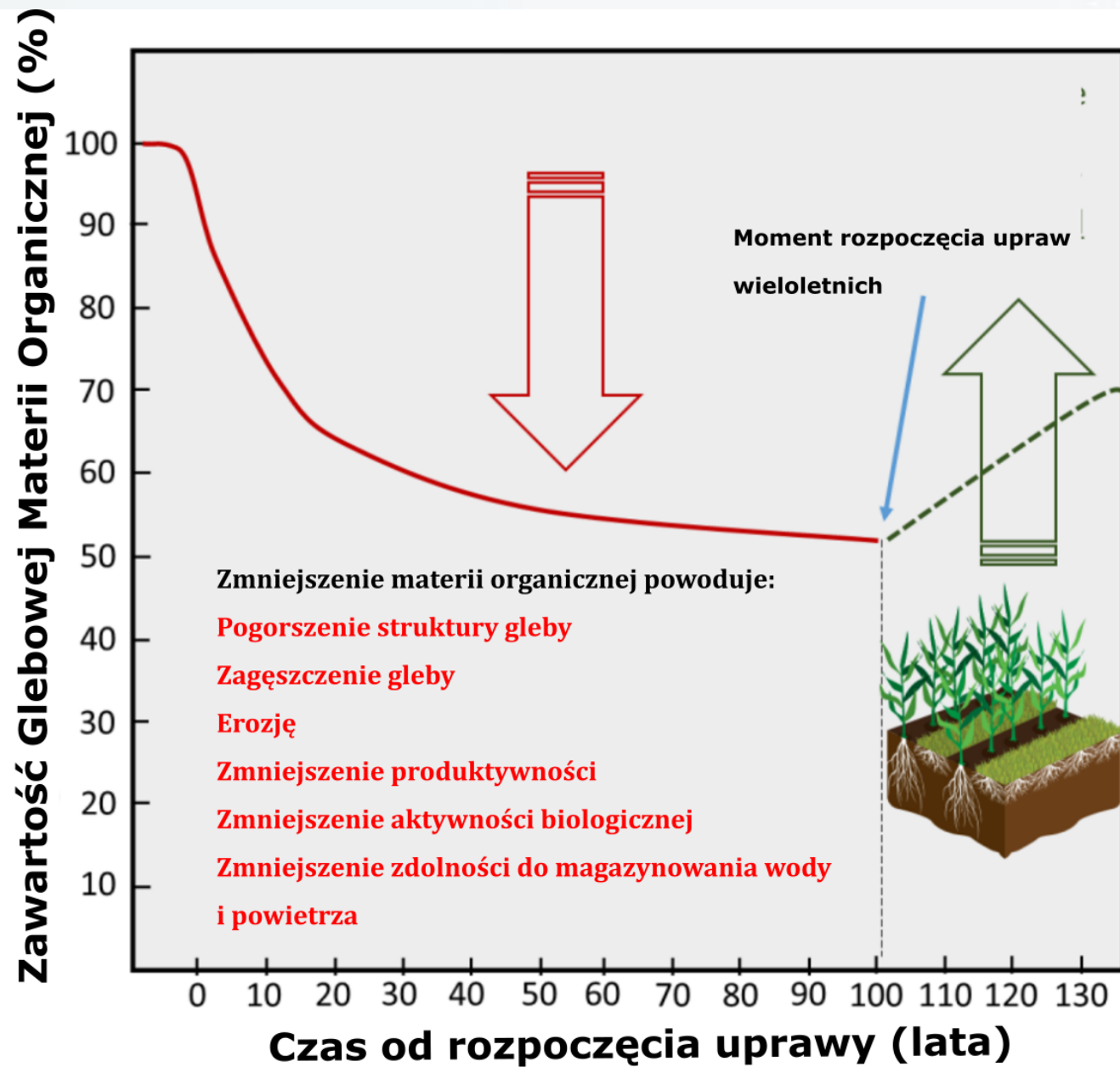

Piąty obszar regeneracji

Optymalizacja zużycia środków do produkcji rolnej

Stała okrywa gleby

Minimalizacja uprawy

Maksymalizacja bioróżnorodności

Dostosowanie do ekosystemu

Kredyt:

Dostosowanie do ekosystemu

- Jak wyglądają cykle natury w moim ekosystemie?
- Jak mogę zaprojektować moje gospodarstwo rolne, aby z tymi cyklami (1) nie walczyć i (2) je zwiększać?
- Przykłady:
  - Powrót do ekosystemów łąkowych/podmokłych (torfowiska),
  - Wyłączenie z produkcji terenów stale podmokłych,
  - Zalesianie.

Od gospodarstwa rolnego do Misji Glebowej i z powrotem

Mateusz Ciasnocha

Rolnik, Ciasnocha Family Farms
Prezes, European Carbon Farmers
Członek Rady Doradczej, EU Soil Health Mission